

LAPSE ARENGU HINDAMINE

Lapse nimi:

Sünniaeg:

Tabeli täitmise aeg:

Sotsiaalne areng

lapse vanus	Arengu näitajad			märkused
kuni 3 a.	tuleb toime eneseteenindamisega			
	teab oma eesnime			
	tervitab meeldetuletamisel, tänab, palub			
	sööb ise			
	on huvitatud ühistegevusest, mängib kaasa ühismänge			
	täidab 2-osalise korralduse			
	leiab endale tegevuse, mängu			
3-4 a.	Riietub üldjuhul ise, vahel vajab abi (lukud, nööbid, paelad)			
	Ootab oma järjekorda (8-9) lapse hulgas			
	Koristab pärast mängu lõpetamist enda järel asjad			
	Vestleb täiskasvanuga; on uudishimulik, esitab küsimusi			
	Küsib vajadusel täiskasvanutelt või kaaslastelt abi			
	Kasutab õigesti viisakusväljendeid <i>tere, tänan, palun</i> jne			
	Jagab mängus asju kaaslastega ning lubab neid teistele			
	Tuleb iseseisvalt toime WC-s			
	Laulab, tantsib, mängib muusika saatel			
	Hoiab oma asju ja paneb need korralikult kohale			
	Teab oma eesnime, koduste nimesid, oma sugu.			
	Lohutab mängukaaslast			
4-5 a.	Identifitseerib end omasoolise vanemaga			
	Räägib vajadusel oma tunnetest (rõõm, viha, mure)			
	Teab oma ees- ja perekonna nime, koduste nimesid, oma sugu			
	Kooskõlastab oma tegevust teiste laste tegevustega			
	Matkib mängus vanemate või teiste täiskasvanute rolle			
	Tegutseb sihipäraselt joonistamisel, klotsidega konstrueerimisel			
	Korrigeerib oma käitumist, kui täiskasvanu sellele tähelepanu juhib			
5-6 a.	oskab tegutseda täiskasvanu suulise juhendi järgi			
	peab kinni reeglitest			
	osaleb rühma reeglite kujundamisel			
	teeb vahet hea ja halva käitumise vahel			
6-7 a.	mõistab korraldust grupile			
	jälgib rühma reegleid			
	täidab tööülesandeid			
	suhtub sallivalt kriitikasse			
	selgitab oma seisukohti			
	oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele			
	teab, mis on tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda			
	tahab ja julgeb suhelda-huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu			
	täidab mängudes erinevaid rolle			
	rakendab mängus loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast			
	algatab erinevaid mänge ja arendab mängu sisu			
	kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt			

Füüsiline areng

kuni 3a.	Keerab lahti või kinni			
	Oskab kääridega lõigata			
	Võtab lahti ja paneb kokku komplekteeritavaid mänguasju			
	Asetab klotse üksteise otsa			
	Oskab rütmis plaksutada			
	Hoiab õigesti lusikat, pintsli			

	Teeb täiskasvanu abiga kukerpalli			
	Kõnnib abiga trepist üles ja alla			
	Hüppab koosjalgadega			
	Suudab varvastel seista ja käia			
	Suudab kõndida piiritletud alal			
	Liigub vabalt, valitseb edaspidi ja tagurpidi liikudes oma keha			
	Püüab palli 1,5 m kauguselt (täiskasvanu viskab)			
	Viskab täiskasvanule palli			
	Vahetab jooksul suunda, orienteerub ruumis			
3-4 a.	Püsib värvides joone sees			
	Voolib kujukesi			
	joonistab lihtsaid äratuntavaid asju			
	joonistab puuduvad kehaosad			
	hüppab ühel jalal			
	joonistab näidise järgi ruudu, kolmnurga, ringi			
4-5 a.	Suudab pöidlaga kõiki sama käe sõrmi puudutada			
	Oskab kääridega ettejoonistatud ringi vm lihtsama kujundi välja lõigata			
	Teeb ette kukerpalli			
	Teeb endale ise kiigel hoogu			
	Püüab ja põrgatab palli			
	Suudab varvastel ja kandadel seista ning käia 10 sammu			
	kõnnib pingil või poomil iseseisvalt			
	hüppab üle madala nõõri			
5-6 a.	sooritab põhiliikumisi pingevalt, nii et liigutused on koordineeritud, pingevabad			
	sooritab painduvust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi			
	kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses domineerivat kätt			
	kasutab liikumisel erinevaid vahendeid			
	säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel			
6-7 a.	hoiab rütmi laulmisel ja liikumisel			
	kasutab lihtsaid tantsusamme tantsides üksi, paarilisega, rühmas			
	mängib sportlike elementidega erinevaid mänge			
	kontrollib oma kehaasendit nii kõndimisel, seismisel kui ka istumisel			
	kohandab oma liikumiste-liigutuste rütmi etteantud rütmiga			
	kunstilises tegevuses käsitseb õigesti erinevaid töövahendeid			
	kasutab voolimisel erinevaid võtteid			

Vaimne e. kognitiivne areng

kuni 3 a.	Paigutab täiskasvau juhendamisel esemeid ümber			
	Paneb kokku piltmosaiik			
	Annab vajaliku hulga esemeid (kuni 3)			
	Jälgib jutustust või laulumängu vähemalt 10 min.			
	Vastab lihtsamatele küsimustele kirjanduspala põhjal			
	Tunneb aktiivset huvi asjade nimetuste vastu (mis see on?)			
	Suudab nimetada esemeid ja nähtusi ruumis või pildil			
	Eristab ning nimetab põhivärve			
	Joonistab järele vertikaalse, horisontaalse joone ja ringi			
	Oskab laulda mõnda laulu			
	Kasutab nimisõnade kõrval ka tegu- ja omadussõnu			
	Kuulab ja mõistab kõnet			
3-4 a.	Teab ajamõisteid (täna, homme, õhtu, hommik, öö)			
	Oskab kasutada õpituud ruumi-mõisteid (ees, taga, all, peal)			
	Tunneb kujundeid (ring, kolmnurk, nelinurk)			
	Vastab miks küsimusele selgitusega			
	Oskab leida objektide ja esemete erinevusi ning sarnasusi			
	Suudab pildil või ruumis meelde jätta 3-5 eset			
	Kasutab enamasti õigeid keelevorme (käänded, pöörded)			
4-5 a.	Oskab läbielatu põhjal jutustada			
	Näitleb koos teistega etteloetud jutukese põhja			
	Leiab samasuguse eseme vormi ja värvi alusel			
	Järjestab esemeid pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi			
	Oskab loendada esemeid 10 piires			

	Kasutab nimisõnade kõrval tegu-, ase-, omadus- ja arvsõnu			
	Kasutab kõnes liitlauseid			
	Jälgib jutustust või laulumängu vähemalt 15 min			
5-6 a.	Teab ja nimetab paremat ja vasakut poolt			
	mõistab mõistatusi			
	mõistab selgemaid põhjuse-tagajärje suhteid			
	Oskab kasutada ajamõisteid (täna, homme, eile, õhtu, hommik, öö)			
6-7 a.	tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;			
	saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;			
K	suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;			
E	jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;			
E	kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;			
L	kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses;			
ja	valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;			
K	hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;			
Õ	tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirjpildis ära mõned sõnad;			
N	kirjutab joonistähedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;			
E	teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.			
	määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;			
	võrdleb hulki, kasutades mõisteid <i>rohkem, vähem, võrdselt</i> ;			
M	teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;			
A	liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke +, -, =;			
T	koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;			
E	järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);			
M	rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;			
A	kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;			
A	oskab öelda kellaega täistundides;			
T	nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva;			
I	mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nöörr vms);			
K	eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (kroon, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;			
A	leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid			
	leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;			
K	väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;			
U	kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;			
N	kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;			
S	keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;			
T	loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;			
	koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;			
	kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.			